

Quadra de Gallifa

Cubelles

Ubicació

Comarca: Garraf
Lloc/Adreça: c. de Sant Pau de Gallifa, 8-11.
Emplaçament A 900 m al nord-oest del nucli històric de Cubelles
Alçada: 51

Coordenades:

Latitud: 41.21527
Longitud: 1.66703
UTM Est (X): 388259
UTM Nord (Y): 4563511

Classificació

Número de fitxa 08074 - 25
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XII-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Catàleg, Núm. expedient: 2001/003107/B
Número inventari IP Arqueo. 12716
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08073A02100019
Fitxes associades:
[Ermita de Sant Pau](#)
Autoria de la fitxa Xavier Esteve i Gràcia

Descripció

La Quadra de Gallifa s'emplaça al capdamunt d'una suau elevació a 900 m al nord-oest del nucli històric de Cubelles. Es tracta d'un conjunt arquitectònic constituït per diversos edificis que segurament ha tingut continuïtat des de l'edat mitjana fins l'actualitat. Consisteix, actualment, en una casa pairal amb diverses dependències annexes, així com una altra edificació que en deuria ser la masoveria i l'ermita de Sant Pau de Gallifa. Tots els edificis s'adapten l'orografia del terreny.

El cos central de l'edifici principal (núm. 9), d'una crugia, consta de planta i dos pisos amb coberta transitable. La façana principal, orientada a sud-est, disposa d'un porta d'accés de llinda plana i una finestra amb ampit de pedra motllurada. Els dos pisos superiors respecten un clar eix de simetria. A la planta pis s'hi obren dos balcons de llinda plana sense volada amb barana de ferro forjat, mentre que al pis superiors s'hi obren dos finestrals amb llinda d'arc de mig punt i una petita barana de ferro inferior. Per sobre hi trobem una barana per a la coberta transitable que combina un mur llis una balustrada, respectant la simetria del conjunt. A la dreta d'aquest edifici se li adossa un altre cos de planta i pis (núm. 8). S'hi accedeix per una portalada en arc de mig punt obrada amb carreuat als muntants i amb maons a la volta. A banda i banda s'obren sengles finestres de diferents dimensions, la més gran de les quals està enreixada. A la planta pis hi trobem dues obertures rectangulars, també de diferents dimensions. Per sobre una tortugada dona pas a una teulada de teula àrab a dues vessants amb el carener paral·lel a la façana principal. A la dreta s'hi adossa un altre cos de planta baixa amb teulada a una vessant que podria haver estat un celler. A la part posterior d'aquest conjunt d'edificis hi trobem un cup amb trepitjadora coberta al damunt. A davant d'aquests edificis hi trobem un altre conjunt de planta allargassada consistent en un celler amb espais de trepitjat. Premsat, cups i zona de bótes.

A la part de darrera del conjunt descrit hi trobem les masoveries (núm. 10 i 11). Es tracta de dos edificis de planta i pis, adossats per una cantonada, generant un baluard davant d'un d'ells. Les cobertes són de teula àrab a dues vessants.

Tanquen el conjunt safareigs, estables, corrals, pallisses i coberts per carros.

Al costat sud-oest de les actuals edificacions hi ha una terrassa, el costat sud-est de la qual integra part d'una estructura circular (probablement una torre), de la qual s'observa l'interior. Pocs metres a l'oest hi ha restes de dues construccions cobertes en part per sediments i vegetació, igualment fetes amb pedres petites unides amb morter de color blanquinós d'aparent tipologia medieval. Aquestes construccions semblen correspondre a les que estan representades en una aquarel·la de principi de segle, abans que fossin enderrocades pel propietari de la finca per construir la terrassa. Al costat est de l'esmentada terrassa hi ha un pou que podria haver aprofitat una torre de planta quadrangular, ja que el parament extern visible també està fet de pedres i morter.

Observacions:

Al Catàleg municipal està doblement fitxat com a jaciment i com a conjunt arquitectònic

Història

El lloc de Gallifa és documentat el 1100, en una escriptura de donació d'Engúcia a Guillem Bernat. Al segle XIV era de la família Miralpeix i hi havia de deu a catorze focs, segons els fogatges de 1358 i de 1365-70. Segons un fogatge de 1381 hi havia deu focs, mentre que en un de 1553 la quadra tenia quatre focs. En una escriptura del segle XVI apareix esmentat Gaspar Lleó de la quadra de Gallifa. A principis del segle XVI

pertanyia a Joan Boscà Almogàver, poeta renaixentista, i la seva hereva, Mariana d'Aragó Boscà es va vendre la propietat a Joan Bardají, el 1564. En un testament de l'any 1563, Barthomeu Lleó atorga terres de la quadra de Gallifa al seu fill Bartomeu. En un capbreu de l'any 1570 s'esmenta que els hereus de Joan Fuster tenien un molí a Gallifa. A finals del segle XVI apareix documentat Andreu Lleó com a pagès del mas de Gallifa. A principis del segle XVII pertanyien a la jurisdicció de Gallifa el "castell de Gallifa", dels successors de Joan Bardají, mort l'any 1588, el mas Trader, el corral de l'Almirall, el molí de na Fustera, el corral d'en Cona, el corral del Tort, el mas d'en Palau, can Baró, can Prats o molí de l'Anton i can Granell. En un document de 1655 apareixen comptabilitzats catorze cases i dos masos a la quadra de Gallifa. Al segle XVIII la quadra de Gallifa va formar un municipi, separat de cubelles, juntament amb la quadra de Rocacrespa, que l'any 1787 tenia 186 habitants. En una pintura datada l'any 1880 on s'hi representa Gallifa, hi apareixen tres torres pertanyents al possible castell de Gallifa. Segons l'actual propietària, Assumpció Amat, a finals del segle XIX tres de les quatre cases eren propietat de Remigio Rosés, mentre que l'altra era de la família Alba, la qual la va vendre. L'any 1928, a Assumpció Rosés, filla i hereva de l'anterior i vídua d'Eudald Amat. Després, la totalitat de la finca va ser heretada pel seu fill Manuel Amat Rosés, pintor i escriptor vilanoví. En un document de 1920 es troba citat Can Gallifa com a despoblat sense número. El 1936, la finca va ser confiscada fins que en acabar la Guerra Civil espanyola va ser restituïda als seus propietaris. L'any 2016 Gallifa la família Amat vengué Gallifa a la família Gómez de Can Baró amb la intenció de recuperar aquesta masia, una de les més importants de la zona.

Bibliografia

Catàleg i Pla Especial de Protecció del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental de Cubelles. Núm. expedient: 2001/003107/B. Aprovació inicial 25/01/2001, aprovació provisional 18/09/2002, data publicació: 02/02/2004.

AMAT, A.; MARTÍNEZ, X. (2017) "Masia de Gallifa", Anuari Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell. Cubelles: Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell. p. 7-45.

CATALÀ, P.; CARBONELL, V.; BRASÓ, M. (1971) Els castells catalans, Vol. III. Barcelona. p. 896-898.

MILLÁN, M.; CABÚS, A. (2016) Joan Bosca?, senyor de Cubelles. Cultura i Renaixement. Cubelles: Ajuntament de Cubelles.

MIRET, X. (1980) Els noms de lloc del terme de Cubelles. Vilafranca del Penedès: Institut d'Estudis Penedesencs. p. 21.

PINOS, N. (1998) "Apunts sobre l'arquitectura del terme municipal de Cubelles". Quaderns científics i tècnics de restauració monumental, 10: 69-87. Barcelona: Diputació de Barcelona.

